

Barcelona pot ser la capital cultural europea l'any 2000 o 2001

Finalment, ¿Olimpiada Cultural?

L'Ajuntament de Barcelona ha començat a promoure la candidatura de Barcelona com a capital europea de la cultura. La finalitat és fixar uns terminis per a acabar les infraestructures culturals i provocar un entusiasme semblant al que es va aconseguir amb motiu dels Jocs Olímpics.

Lluís Armet ho afirmava amb contundència el dilluns 21 de juny al Canal 33, en un debat entre regidors de l'Ajuntament de Barcelona: El consistori municipal té la voluntat que Barcelona sigui capital cultural europea l'any 2000 o 2001. I deia més. Pel que fa a les acusacions dels edils de l'oposició, sobre l'actitud de Maragall durant els Jocs i sobre la situació en què es troben les infraestructures culturals de la ciutat —un dels paquets més importants, però no més receixits, de l'esdeveniment olímpic—, Armet es defensava dient que la capitalitat cultural servirà per acabar tots aquests serveis i instal·lacions. El què i el perquè, en definitiva.

I, la mateixa setmana en què Armet feia aquestes declaracions, l'Ajuntament aprovava el pressupost de cultura per al 1993. La decepció dels sectors culturals de la ciutat era esperada, perquè la magra dotació en cultura ja es veia venir. El pressupost d'enguany —que està per sota de l'increment mitjà del conjunt de les altres àrees— és d'uns 7.400 milions de pessetes, dels quals quasi la meitat estan destinats a despeses de personal. L'Ajuntament necessita, doncs, una carta nova i atractiva perquè les administracions s'engresquin i aportin un plus del pressupost per a cultura en els pròxims anys. I això Oriol Bohigas, regidor de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona, és la persona que ho sap millor que ningú. Per això afirma que la candidatura implicarà “fixar unes dates per acabar el programa cultural de la ciutat, enmig d'un entusiasme semblant al que es va produir amb motiu dels Jocs i, fins i tot, tenir una pressió forta perquè augmenti el pressupost de cultura de l'Ajuntament”.

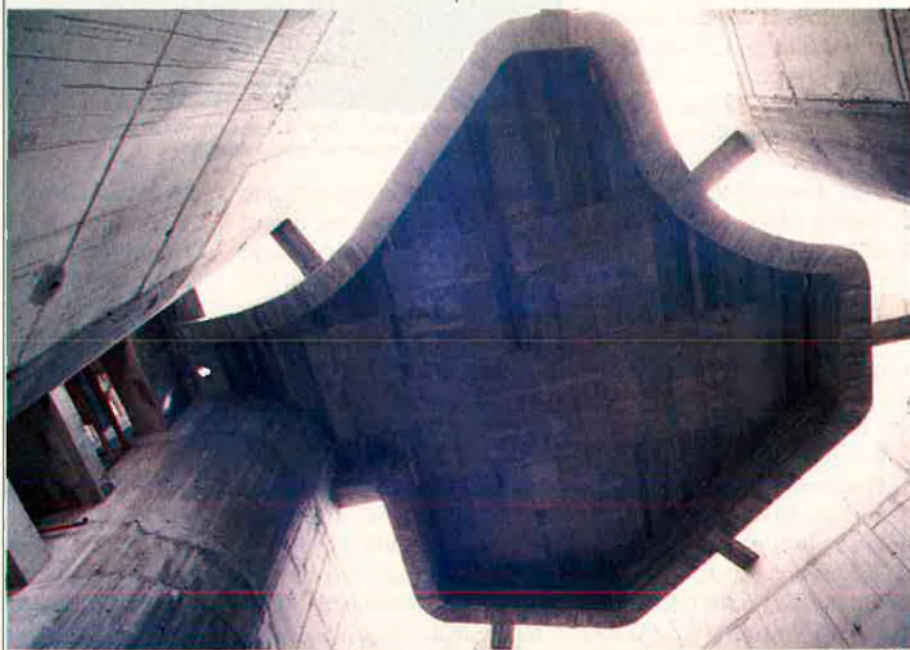
LA IDEA

La història de la candidatura de Barcelona com a capital cultural europea neix el 1991, quan l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament considera que la cultura, en el pro-

jecte olímpic, no és un objectiu de primera línia de front. El 29 d'abril de 1991 la comissió de govern del consistori municipal aprovava l'elaboració d'un estudi de necessitats per preparar la demanda de la capitalitat europea al govern espanyol. “La idea és simple —explica Ferran Mascarell, que llavors era coordinador de l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament—. En uns moments en què ja s'intuïa que molts dels terminis que s'havien fixat per a les grans infraestructures culturals no es podrien aconseguir, vaig pensar que s'havia de dissenyar una altra proposta, un mecanisme extern que, com els Jocs, permetés una certa continuïtat”. I Mascarell va proposar la idea a Pasqual Maragall i a Lluís Armet. Però, segurament, no era el millor moment, encara que la llaminadura quedava enregistrada en la memòria dels polítics. Mesos després de la proposta hi havia eleccions municipals, Ferran Mascarell deixava el consistori i el país estava a un pas de l'inici de les Olim-

piades. És per això que, fins després dels Jocs, no es va reemprendre la idea de la capital cultural europea. I es va reemprendre perquè Maragall s'havia omplert la boca dient que el 93 seria l'any de la cultura en la Barcelona ciutat renovada. Però no és així. I, tanmateix, cal una sortida.

Durant la tardor del 92 tornava a sonar la idea en la comissió assessora que tenia Oriol Bohigas. Mascarell, un dels quinze membres de la comissió, tornava a proposar-la. Era just abans que aparegués l'informe del regidor —“Gràcies i desgràcies culturals de Barcelona”—, on afirmava que Barcelona necessitava una inversió de 80.000 milions de pessetes per acabar els projectes culturals que estan en construcció. A partir d'aquest moment, les notícies sobre la candidatura de Barcelona se succeïen amb comptagotes, però sense pausa, i les paraules Europa-Barcelona-cultura comencen a anar lligades cada vegada més sovint i amb insistència

Les instàncies de l'Ajuntament veuen la capitalitat cultural europea com una cita màgica que facilitarà l'acabament de les grans infraestructures culturals.

C. PUERTOLAS

Oriol Bohigas vol fixar unes dates per acabar el programa cultural de Barcelona. RAFA GIL

idea. El comisari luxemburguès va recomanar a l'alcalde que la candidatura es presentés pel tombant de segle. Aquestes eren, a grans trets, les gestions.

La relació institucional per la candidatura de Barcelona ha estat tractada de president a alcalde i de conseller a regidor de Cultura. Joan Guitart ha manifestat a EL TEMPS haver tingut converses informals sobre el tema amb Oriol Bohigas. Per Guitart, Barcelona té molts elements favorables per a la designació, ja que "per Barcelona la candidatura significaria una clara afirmació de la vocació europea de la ciutat. Les característiques de Barcelona, sobretot després dels Jocs, també permeten que la candidatura tingui èxit. Finalment, seria bo, perquè les ciutats que tenen aquest tarannà mediterrani necessiten estímuls perquè expressin la seva màxima capacitat".

Tanmateix, les instàncies de l'Ajuntament veuen la capitalitat cultural europea com una cita màgica que facilitarà l'acabament de les grans infraestructures culturals que s'han quedat a mig fer. Per Guitart, la candidatura sobretot ha de servir "per recordar tot el que s'està fent. Però durant aquest decenni, amb capitalitat cultural o sense, les infraestructures s'han d'acabar". Pel conseller la fita no ha de comportar una nova proposta inversora, sinó, sobretot, la potenciació d'activitats culturals i donar continguts a les infraestructures. Tanmateix, creu que, amb vista al Ministeri espanyol de Cultura, la capitalitat cultural europea "pot ajudar a equilibrar el pressupost del Ministeri, que l'any passat abocava el 80% d'inversions només a Madrid".

Conseller i regidor no estan gaire allunyats. Però, Bohigas concreta més: "L'objectiu és acabar les estructures culturals i generar activitat. Però quan la capitalitat sigui un fet, les infraestructures s'hauran d'acabar tres o quatre anys abans del 2000, perquè s'han de fer amb temps suficient a fi que es comencin a generar activitats, o sigui, que tinguin un rodatge". Bohigas està pendent ara de la formació del nou govern de l'estat per fer-li la proposta i començar a treballar a tres bandes.

Segons fonts del Ministeri de Cultura, el ministre acull amb satisfacció la candidatura, però si altres ciutats de l'estat espanyol volguessin optar també a la capitalitat, el ministre donarà el mateix suport a totes, sempre que tinguessin possibilitats.

Ara per ara, el projecte de la capitalitat cultural de Barcelona encara no està apuntat en cap paper, gravita en la ment de molts. El regidor de Cultura afirma que ja ha pensat algun nom perquè encapçali l'equip que ha de treballar en el projecte, i que dirigeixi una oficina especial que es crearà per l'afer. Però el nom queda en l'anonimat. L'estratègia és clara: aconseguir la transformació de la Barcelona cultural de la mateixa manera que es va transformar la Barcelona urbanística en motiu dels Jocs. ¿Llavors, tindrem finalment una Olimpíada Cultural? A Bohigas aquest nom li porta mals pensaments. Per això respon a corre-cuita: "No, ni molt menys, la capitalitat ha de ser el més oposat possible a l'Olimpíada Cultural. No volem pas fer un festival, el que volem és dotar Barcelona d'uns bons elements".

Montse Serra

en els discursos dels polítics capdavanters.

El 21 de gener d'enguany el Consell executiu de la Generalitat aprovava donar suport a la candidatura de Barcelona. Així ho manifestà per carta Jordi Pujol a Pasqual Maragall. El president de la Generalitat argumentava que la candidatura "seria de gran utilitat per a la ciutat i per a tot Catalunya". Dies després, el 8 de febrer, l'alcalde de Barcelona responia a Pujol també per carta, agraïnt el suport de la Generalitat i posant-lo al corrent de les gestions que fins aquell moment s'havien efectuat. Maragall, aprofitant la visita a Barcelona del comissari europeu de Cultura, Jean Dondelinger, va comentar-li la

Al 95 es decidirà

El títol de "Capital Europea de la Cultura" va sorgir el 1985. Fou una iniciativa del Consell de Ministres de Cultura dels països de la Comunitat europea, com "una expressió d'una cultura que, sota el punt de vista de la seva formació històrica i el seu desenvolupament contemporani, es caracteritza pel fet que consta a la vegada d'elements comuns i d'una riquesa nascuda de la diversitat", segons explica la normativa aprovada.

La capitalitat cultural és una manifestació anual, organitzada i finançada per les administracions públiques del país que acull l'esdeveniment.

Tanmateix, al llarg dels anys, i atesa la relativa repercussió internacional que ha tingut, el Consell de Ministres de Cultura

europeus ha anat enllestitint una proposta, que era massa genèrica. El 1990 l'organisme recomanava a les capitals culturals que fessin més publicitat de l'esdeveniment i ampliaven la possibilitat d'accedir a la candidatura a aquelles ciutats que no pertanyen a la Comunitat europea. Des del 1985 han estat capitals culturals Atenes, Florència, Amsterdam, Berlín, París, Glasgow, Dublín i Madrid.

L'any passat Madrid va acollir la capitalitat cultural. Els resultats foren pèsims, de fet, la paraula més utilitzada per valorar aquest esdeveniment va ser "mediocritat". Les picabaralles i rivalitats polítiques entre el president de la comunitat autònoma de Madrid, Joaquín Leguina (PSOE) i l'alcalde de la ciutat, José M. Álvarez del Manzano (PP), foren la

nota dominant d'un any cultural en què es van programar 1.800 espectacles, amb un pressupost de 6.400 milions de pessetes (sense comptar les inversions en infraestructura cultural) entre la indiferència generalitzada de la ciutadania.

El fracàs fou tan punyent que, al novembre del 92, el Consell dictaminava la necessitat de potenciar aquelles ciutats que no són capitals d'estat.

Enguany ostenta la capitalitat la ciutat d'Anvers. L'any vinent serà Lisboa, Luxemburg, el 95, Copenhaguen, el 96, i Salònica, el 97.

La candidatura de Barcelona per al 2000 o el 2001 es pot presentar fins el 30 de juny de 1995.

M. S.